

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2651/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.252/2023/3. számú. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Németh Imre ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.F.287/2023/9. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.252/2023/3. számú számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése érdekében.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt határozat a következő.
- [3] A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2023. augusztus 30-án meghozott s – a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság helybenhagyó határozata folytán – 2023. szeptember 20-án jogerős végzésével megállapította az indítványozó feltételes szabadságra bocsátásból kizártságát 7 évi szabadságvesztés büntetéséből.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy lényege – a rendelkezésre álló és a bíróságok által az Alkotmánybíróság megkeresésére megküldött iratok alapján – a következő.
- [5] A Győri Járásbíróság B.207/2019/100. számú határozatával – amely a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.174/2021/12. számú határozatával 2022. február 2-án emelkedett jogerőre – az indítványozót 7 évi börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte csalás bűntette miatt.
- [6] A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága három ízben hívta fel az indítványozót a szabadságvesztés, ekként a 2022. május 9. napján, majd 2022.

szepember 26. napján, végül pedig 2023. április 24. napján történő megkezdésére, egyaránt eredménytelenül.

- [7] Az indítványozó – egészségi állapotára és kórházi kezeléseire hivatkozva – nyújtott be halasztási kérelmet, amelyet az eljáró bíróságok elutasítottak [vö. Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.422/2022/3. számú végzése; Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.54/2023/4. számú végzése].
- [8] A Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.54/2023/4. számú végzésének indoklásában kifejtette, hogy az indítványozó betegsége jelenleg az életét közvetlenül nem veszélyezteti, továbbá a halasztás engedélyezésére nyitva álló 3 hónapos határidő 2022. május 2-án lejárt.
- [9] Az indítványozó őrizetbe vételére 2023. május 3-án került sor, 2023. május 5-én elrendelték a letartóztatását újabb büntetőügy kapcsán. Befogadását követően megállapítást nyert, hogy a Győri Járásbíróság B.207/2019/100. számú határozatával kiszabott 7 évi szabadságvesztés letöltésére nem vonult be önként.
- [10] 1.2. Ezt követően a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet előterjesztést tett az elítélt vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás kizártságának megállapítása iránt.
- [11] A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási csoportja a 2023. augusztus 30-án tartott meghallgatáson meghozott 15.F.287/2023/9. számú végzésével megállapította az indítványozó feltételes szabadságra bocsátásból kizártságát a 7 évi börtön fokozatú szabadságvesztés büntetéséből.
- [12] A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó a meghallgatáson betegségére hivatkozott, amely miatt 2018-tól több mint 30 alkalommal állt kórházi kezelés alatt és minden alkalommal, amikor nem tudta teljesíteni a bevonulási kötelezettségét kérelmet nyújtott be a bírósághoz és ezzel egyidejűleg minden alkalommal tájékoztatta a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetet is, ezért véleménye szerint nem vétett a szabályok ellen.
- [13] Az első fokon eljáró bíróság utalt a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 87. § (1) bekezdésére, miszerint az elítéltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből ki kell zárni, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztés letöltését önhibájából határidőben nem kezdte meg.
- [14] Az elsőfokú bíróság indokai szerint az indítványozó vonatkozásában az önhiba aggálytalanul megállapítható volt. A szabadságvesztés megkezdésére több alkalommal szólították fel, halasztási kérelmeit elutasították, megállapítva, hogy betegsége a szabadságvesztés végrehajtása alatt is kezelhető, mindegyik felhívásban szerepelt, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra, aki a szabadságvesztés letöltését önhibájából nem kezdi meg. Az elsőfokú bíróság indokai szerint az eltelt idő is azt támasztja alá, hogy betegsége nem veszélyezteti közvetlenül az életét.

- [15] Az elsőfokú bíróság végzése ellen az indítványozó a meghallgatáson nyomban bejelentette fellebbezését.
- [16] 1.3. Az indítványozó 2023. szeptember 12-én vette kézhez az elsőfokú végzést és még aznap meghatalmazást adott védője számára. Az elsőfokú bíróság által 2023. szeptember 13-án megtörtént az iratok felterjesztése a törvényszék másodfokú tanácsához.
- [17] Az indítványozó meghatalmazott védője által elektronikus úton benyújtott fellebbezés részletes jogi indokolása 2023. szeptember 20-án 17:48-kor érkezett meg az elsőfokú bírósághoz.
- [18] A Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. szeptember 20-án meghozott Bpkf.252/2023/3. számú végzésével – a Bv. tv. 50. § (4) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva – helybenhagyta az elsőfokú végzést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 605. §-ának (1) bekezdése alapján.
- [19] A Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság szerint az indítványozó fellebbezése nem alapos, az első fokon eljáró bíróság – az eljárás során feltárt adatok és tények alapján – tévedés nélkül jutott arra az álláspontra, hogy az elítélt önhibájából nem tett eleget a vele szemben jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának megkezdésével kapcsolatos jelentkezési kötelezettségének.
- [20] 1.4. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a alapján a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.F.287/2023/9. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.252/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése érdekében hivatkozva az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésére, XV. cikkének (2) bekezdésére, XX. cikkének (1) bekezdésére, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésének sérelmére, melyet az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített.
- [21] Indokai a következők.
- [22] Az indítványozó az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra hivatkozással állította, hogy a bíróságok egészségügyi állapotát és halaszthatatlan egészségügyi ellátásait figyelmen kívül hagyva hozták meg az önhibát megállapító döntéseit.
- [23] Álláspontja szerint a bíróságok a halasztási kérelem elutasítását összemosták az önhiba megállapításával, és ezért Alaptörvényt sértő módon zárták ki a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. Indokai szerint a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása állapotában előmozdíthatja és megnövelheti a halálának a kockázatát, amely embertelen bánásmódnak is minősül. Az indítványozó szerint továbbá – tekintettel az Európai Emberi Jogok Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatára – amiatt vonták meg tőle a feltételes szabadságra bocsátás

lehetőségét, hogy a kezelések igénybevételével élethez és egészséghez való jogával élt és emiatt megalázó büntetést szabtak ki vele szemben.

- [24] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét okozta, hogy a bíróságok más, egészséges emberekhez képest hátrányosabb helyzetbe hozták döntéseivel, kizárólag egészségügyi állapotára (betegségére) tekintettel.
- [25] Álláspontja szerint részére kifejezetten betegségére figyelemmel nem biztosították a feltételes szabadulás kedvezményét, míg más összehasonlítható csoportba tartozó elítéltek megkaphatják a feltételes szabadulás kedvezményét. Indokai szerint a kifogásolt bírói döntések elfogadása esetén az a helyzet állna elő, hogy azon elítélteket, akik egészségi állapotukra tekintettel nem tudnak a bevonulási kötelezettségnek eleget tenni, hátrányos helyzetbe hoznák más egészséges elítéltekkel szemben (hasonlóan a járóbeteg és fekvőbeteg elítéltek vonatkozásában).
- [26] Az indítványozó szerint sérült az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében foglalt testi és lelki egészséghez való joga azáltal, hogy a sérelmezett bírósági döntések az indítványozót arra tekintettel hozzák hátrányosabb helyzetbe, hogy élethez való alapvető jogát gyakorolta. Indokai szerint választania kellett aközött, hogy az egészséghez való alapvető jogának érvényesüléséhez szükséges egészségügyi ellátásokat igénybe veszi, vagy bevonul a büntetés-végrehajtási intézetbe a behívón megjelölt időpontban, ily módon kockáztatva egészségét és életét.
- [27] Az indítványozó az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítva is hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság azon megállapításával okozott alapjogsérelmet, miszerint a halasztási kérelem megalapozatlansága egyet jelent az önhiba megállapíthatóságával.
- [28] Az indítványozó szerint a megsemmisíteni kért döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jogát, mert a fellebbezéssel támadott elsőfokú végzésre vonatkozóan védője által utóbb előterjesztett részletes indoklást a másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék nem vette figyelembe, indoklásában arra vonatkozóan semmilyen megállapítást nem tett.
- [29] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ismeretében volt annak, hogy érdekében védő jár el, mivel döntését a védő számára is kézbesítette. Indokai szerint a másodfokon eljáró bíróság döntésére azt megelőzően sor került, hogy a hatékony védelemhez fűződő jogával élni tudott volna, továbbá az elsőfokú határozat kézbesítéséig több idő telt el, mint az elsőfokú határozat kézbesítése és a másodfokú határozat meghozatala között.
- [30] Az indítványozó idézte továbbá a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokon eljáró bíróság előtt előadottakat, amely alapján álláspontja szerint tetten érhetőek az eljárási szabálytalanságok, a döntéshozás *contra legem* mivolta, az arányosság szem előtt tartásának hiánya, tekintettel a Bv. tv. 18. §-ára, a Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozatára, az elítélt eljárására.

- [31] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [32] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására az indítványozó határidőben kiegészítette az indítványt.
- [33] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, érintettsége – a feltételes szabadság kedvezményéből kizárt elítéltként – fennáll a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság végzésével összefüggésben, a jogi képviselő meghatalmazását csatolta.
- [34] 2.2. Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény indítványozó szerint sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [35] Az indítványozó megjelölte az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolta, hogy a sérelmezett bírói döntések álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont].
- [36] Az indítványozó továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott bírói döntések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [37] 2.3. Az Alkotmánybíróság – tekintettel a büntetés-végrehajtási bíró által hozott döntésekkel összefüggő alkotmánybírósági gyakorlatra – megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás kizártságát megállapító bírói döntéssel szemben helye van alkotmányjogi panasz benyújtásának {vö. 3204/2024. (V. 31.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [38] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel nem konjunktív, az egyik

fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {vö. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [39] 3.1. Az indítványozó mind az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének, mind a XV. cikk (2) bekezdésének, mind a XX. cikk (1) bekezdésének sérelme kapcsán az eljáró bíróságok döntéseire hivatkozott, amelyek az egészségügyi állapotára és kezelésének igényére figyelemmel – álláspontja szerint – megalázó büntetést és megkülönböztetést eredményező döntések, s ehhez képest kifogásolta magatartásának önhiba körébe vonását a halasztási kérelmei elutasítása vonatkozásában.
- [40] Az indítványozó az általa megjelölt, Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét arra vezette vissza, hogy álláspontja szerint a bíróságok nem megfelelően értékelték a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárás kapcsán az önhiba fennállását.
- [41] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és a jogszabályok értelmezése a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amely nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságokon {vö. 3132/2021. (IV. 14.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [42] Az eljáró bíróságok – döntéseikből kitűnően – az indítványozótól nem az egészségügyi állapota miatt igénybe vett kezelésekre vagy kizárólag az elutasított halasztási kérelmekre tekintettel vonták meg önhiba miatt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.
- [43] Az eljáró bíróságok az indítványozó önhibáját ugyanis arra tekintettel állapították meg, hogy az indítványozó a BVOP többszöri felhívása ellenére, az éppen esedékes kezeléseit követően (nyomban), a halasztási kérelmének jogerős bírósági elutasításának ellenére (a halasztás engedélyezésére nyitva álló határidő leteltének ismeretében) sem vonult be önként.
- [44] 3.2. Az Alkotmánybíróság az indítványozó Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése kapcsán előadott kifogásaival összefüggésben utal arra, hogy az indítványozó által hivatkozott EJEB döntések elsődlegesen részint a fogvatartási körülményekkel, részint a kiutasítással kapcsolatosak, jelen esetben azonban az eljáró bíróságok nem erről döntöttek, hanem a fogvatartás elkerülése okán, a feltételes szabadságra bocsátás önhibán alapuló, önhiba címén, önhiba miatt kizárásáról.
- [45] Ehhez képest pedig megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a feltételes szabadságra bocsátás, illetve annak a büntetőtörvényben kilátásba helyezett mérve nem

automatikus, nem eleve leszámítolása a jogerős döntés szerint végrehajtandó büntetési tartamnak, hanem – törvényi feltételek megléte esetében – kilátásba helyezett törvényi kedvezmény, lehetőség.

- [46] Ezen törvényi lehetőség biztosításáról a büntetés-végrehajtási bíró határoz – a büntetés-végrehajtási intézet előterjesztése, valamint az elítélt meghallgatása után – a Bv. tv. vonatkozó eljárási szabályai szerint (vö. Bv. tv. 57–60. §). Az ügyészség pedig indítványozhatja a feltételes szabadság megszüntetését a magatartási szabályok súlyos megszegése esetén (vö. Bv. tv. 61. §).
- [47] 3.3. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Bv. tv. tartalmaz – a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó V. Fejezetén belül – az elítéltek egészségügyi ellátásával összefüggő (vö. Bv. tv. 156–163. §), valamint az elítélt egészségi állapotára tekintettel a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakítására lehetőséget biztosító szabályokat (vö. Bv. tv. 116–117. §).
- [48] A Bv. tv. 157. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását. A kapcsolódó indokolás alapján a szabadságvesztés végrehajtása során sem csorbulhat az elítélt Alaptörvényben is biztosított testi és lelki egészséghez való alapjoga.
- [49] 3.4. Az indítványozó hivatkozott a Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozatára. A pandémia időszaka vonatkozásában felmerült jogegységi igény tárgyában meghozott jogegységi döntés indokolása szerint az egészségügyi helyzeten alapuló késedelmet követő azonnali jelentkezés zárja ki az önhiba megállapíthatóságát: „...ha a karantén leteltét követően a terhelt a jelentkezési kötelezettségének nyomban eleget tesz, terhére a késedelmes jelentkezés miatti önhiba megállapítása – a karanténban maradás okából – fogalmilag kizárt” (Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozat, V. 7. pont 2. bekezdése).
- [50] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozatának indokolása rögzíti, miszerint a Bv. tv. 87. § (1) bekezdésében meghatározott, a feltételes kedvezményből kizárásra vonatkozó büntetés-végrehajtási bírói eljárás a Bv. tv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott alapelvi jellegű előírásából fakad, mely az alávetési kötelezettséget határozza meg. Eszerint az elítélt köteles magát a büntetés, illetve az intézkedés végrehajtásának alávetni, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló köteles eltérni a szabadságelvonással járó kényszerintézkedés foganatosítását, ennek megtagadása esetén vele szemben a törvényben meghatározott jogkövetkezmények állnak be, illetve kényszer alkalmazható. A feltételes szabadság törvény által és a perbíró ítéletében biztosított lehetőségének elvesztése tehát szükségképpen kapcsolódik az

alávetési kötelezettség megsértéséhez, annak jogkövetkezménye (vö. Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozat, Indokolás V. 8. pont 4–5 bekezdései).

- [51] 4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében meghatározott védelemhez való jog megsértése kapcsán az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.
- [52] Az indítványozó szerint sérült a hatékony védelemhez való joga, mert a fellebbezéssel támadott elsőfokú végzésre vonatkozóan védője által utóbb előterjesztett részletes indoklást a másodfokú bíróság nem vette figyelembe. Álláspontja szerint a bíróság ismeretében volt annak, hogy érdekében meghatalmazott védő jár el, mivel döntését a védő részére is kézbesítette. Az indítványozó az eljárás időbelisége kapcsán arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság döntésére azt megelőzően került sor, hogy a hatékony védelemhez fűződő jogával élni tudott volna, továbbá az elsőfokú határozat kézbesítéséig több idő telt el, mint az elsőfokú határozat kézbesítése és a másodfokú határozat meghozatala között.
- [53] 4.1. Az Alkotmánybíróság a következőkben áttekintette a jelen ügyben, a Bv. tv. szerinti első- és másodfokú eljárásra vonatkozó, érintett szabályokat.
- [54] A Bv. tv. 57. § (2) bekezdése szerint a büntetés-végrehajtási bíró a büntetés-végrehajtási intézet előterjesztésének érkezésétől számított tizenöt napon belül dönt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből való kizárásról.
- [55] A büntetés-végrehajtási bíró végzése ellen a fellebbezést nyomban be kell jelenteni, ha azt kihirdetés útján közzéték; az iratokat a büntetés-végrehajtási bíró terjeszti fel a törvényszék másodfokú tanácsához [vö. Bv. tv. 51. § (1)–(3) bekezdés].
- [56] A büntetés-végrehajtási bíró végzése elleni fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa tanácsulésen, bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson bírálja el [vö. Bv. tv. 50. § (4) bekezdés].
- [57] Fogva lévő elítélt esetén a törvényszék a felterjesztéstől számított nyolc napon belül tanácsulésen bírálja el a fellebbezést, míg bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson, amelyet tizenöt napon belüli időpontra kell kitűznie [vö. Bv. tv. 51. § (4) bekezdés].
- [58] 4.2. Az Alkotmánybíróság eljárása a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, jelen esetben a hatékony védelemhez való jog kapcsán az indítványozónak az eljárás időbeliségével kapcsolatos kifogásaira, így különösen arra, hogy a másodfokú bíróság – ismeretében annak, hogy az indítványozó érdekében meghatalmazott védő járt el – alaptörvény-ellenes módon hagyta figyelmen kívül a védő által előterjesztett fellebbezés indokolását.
- [59] Az iratokból kitűnően megállapítható, hogy az indítványozó az elsőfokú bíróság előtt, a 2023. augusztus 30-ai meghallgatásán fellebbezését nyomban bejelentette a határozat ellen [vö. Indítvány, 10. oldal 1–2. bekezdés].

- [60] Az indítványozó 2023. szeptember 12-én vette kézhez az elsőfokú végzést (vö. Indítvány, 10. oldal 3. bekezdés), az elsőfokú bíróság által 2023. szeptember 13-án megtörtént az iratok felterjesztése a törvényszék másodfokú tanácsához.
- [61] Az indítványozó 2023. szeptember 12-én adott jogi képviselőre meghatalmazást, s ezt követően a védő 2023. szeptember 20-án elektronikus úton együttesen küldte meg a meghatalmazást és a fellebbezés részletes jogi indokolását az elsőfokú bíróságnak, amely a másodfokú bírósághoz 2023. szeptember 21-én érkezett meg, azaz a másodfokú döntés tanácsülésen történő meghozatalát követő napon.
- [62] Ezt megelőzően sem az indítványozó, sem a védő nem értesítette a másodfokú bíróságot a védelem ellátására szóló meghatalmazásról.
- [63] Az Alkotmánybíróság továbbá utal arra, hogy az indítványozó által a védő számára adott korábbi, 2017. január 5-ei meghatalmazás hatálya a Megyei Rendőrfőkapitányságon [...] bü. szám alatt jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette alapos gyanúja miatt folyó nyomozásra vonatkozott, ugyanakkor az indítvánnyal támadott bírósági eljárásokra nem terjedt ki [vö. régi Be. 49. § (1) bekezdés, Be. 45. § (5) bekezdés].
- [64] 4.3. Kétségtelen a fogvatartás olyan körülmény, amely a terhelt szempontjából akár jogerő előtt, akár később védő igénybevételeit indokolja, indokolhatja. Ennek törvényi szabályozása értelemszerűen eljárási szakaszonként alapvetően különböző a kötelezés vonatkozásában.
- [65] A büntetés-végrehajtási eljárás során, ha a terhelt védőt igényel, erre meghatalmazást ad, akkor ezzel rögzül az ő eljárásjogi igényérvényesítésének ezen körülménye. Meghatalmazás esetében, a Bv. tv. 50. § (6) bekezdés nyomán megfelelően alkalmazandó a Be. 45. § (2) bekezdése, miszerint meghatalmazott ügyvéd védőként akkor járhat el, ha – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – eredeti meghatalmazását vagy annak hitelesített másolatát az eljáró bírósághoz, ügyészséghez vagy nyomozó hatósághoz benyújtották. A (3) bekezdésben foglaltak szerint pedig a 2023. évi CIII. törvény szerinti rendelkezési nyilvántartásban a védői meghatalmazásra vonatkozó nyilatkozat csak a meghatalmazás elfogadásával és az elfogadó nyilatkozat rendelkezési nyilvántartásban való rögzítésével érvényes. A rendelkezési nyilvántartásba vett védői meghatalmazás az eljáró bíróságnak, ügyészségnek, illetve nyomozó hatóságnak történő bejelentéstől hatályos.
- [66] Ehhez képest az iratokból kitűnően a másodfokú bírósághoz a meghatalmazott védő meghatalmazása a fellebbezés jogi indokaival együtt érkezett, mégpedig akkor, amikor a bíróság már döntött.
- [67] Következésképpen a védő a meghatalmazását az eljáró bíróság számára nem tette perjogilag érvényessé, így arra az eljáró bíróság nem számíthatott.
- [68] Ehhez képest pedig fogalmilag nem merül fel a hatékony védelemhez való jog sérelmének igazolhatósága.

- [69] 4.4. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy annak eldöntése, miszerint a Bv. tv. 50. § (4) bekezdése alapján a törvényszék tanácsülésen vagy tárgyaláson dönt, szakjogi kérdés {vö. 3204/2024. (V. 31.) AB végzés, Indokolás [21]}. Jelen ügyben pedig a tanácsülésen eljáró másodfokú bíróságnak a Bv. tv. rendelkezése szerint 8 napon belül kellett elbírálnia a fellebbezést, az iratok 2023. szeptember 13-án történő felterjesztését követően.
- [70] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Bv. tv. rövid határidőket irányozott elő [vö. Bv. tv.-hez fűzött indokolást], amelyeket az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem kifogásolt.
- [71] Következésképpen az indítványozónak és védőjének álláspontja kifejtésére a törvényileg ismert határidőn belül, a másodfokon eljáró bíróság határozatának meghozataláig lett volna lehetősége, ezzel azonban időben nem élt {vö. 3473/2021. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [19]; 1040/2026. (II. 6.) AB végzés, Indokolás [38]}.
- [72] 4.5. Ennélfogva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány egyik elemében sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [73] 5. Ekként az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró